

All militär verksamhet kräver organisation, ledning - och gott ledarskap. Så har det ju varit i alla tider och frågan är vad historien kan lära oss – om den kan lära oss något.
Läs och begrunda – och lös övningsuppgifterna.

Lite hjärngympa, inte minst för våra chefer, nuvarande eller blivande.
Materialet har vi fått låna av bataljonens press-officer Kent Lund. Han har själv använt det i olika sammanhang i sin konsultverksamhet.

OM LEDNING OCH LEDNINGSFUNKTIONER

För varje form av mänsklig verksamhet – enkel eller omfattande – kan man ställa frågorna:

VAD?, VEM?, HUR? och NÄR?

Verksamheten som skall genomföras kan vara av alla tänkbara slag och arter:

Det kan gälla byte av glödlampa, blindtarmsoperation, byggande av en tunnel under Engelska kanalen, undervisning vid läroanstalt, gymnastiklektion, biltillverkning, skatteförvaltning, anordnande av olympiska spel, militär operation (till exempel Overlord) etc., etc.

Varje svar på de ovan angivna frågorna kräver en LEDNINGSFUNKTION som anger de åtgärder som måste vidtas:

- Preciserar MÅL för verksamheten (VAD?)
- Upprätta ORGANISATION (VEM?)
- Välja METODER för genomförande av verksamheten (HUR?)
- Upprätta TIDTABELL för genomförande av verksamheten (NÄR?)

Vid genomförande av en verksamhet kan avvikelser från tidtabellen kräva korrigeringar via ledningsfunktioner. Dessa ändringar kräver i sin tur mål, metoder och tidtabeller osv.

Tydligt är att verksamhetens art är helt avgörande för ledningsfunktionens uppgifter och val av metoder. Ledningsfunktionens egna metoder är "icke – tekniska" medan de verksamheter som skall genomföras ofta kräver tekniska hjälpmedel.

Det är troligt att det genom tiderna har tillämpats ett otal metoder för var och en av de ovan beskrivna fyra "icke – tekniska" funktionerna för ledning (VAD / VEM / HUR / NÄR).

När det gäller genomförande av olika verksamheter spelar de tekniska hjälpmedlen en allt större roll.

Vi kan beskriva den tekniska utvecklingen och dess produktivitetshöjande egenskaper. Det är också möjligt att åskådliggöra, mäta och

jämföra olika metoder för produktion, förflyttning, behandling och andra åtgärder vars syfte är att förändra fysiska objekt.

Svårare kan det vara att beräkna effekten av ledningsfunktionernas metoder, de "icke – tekniska" metoderna på vilka det ovan givits några exempel.

Om vi bortser från tillämpning av allt effektivare datatekniska hjälpmedel i ledningsverksamheten kvarstår frågor som:

- Utvecklas ledningsmetoderna i takt med den tekniska utvecklingen?
- Kan man lära sig ledarskap genom att studera historien?

Kent Lund

REFERENSER

Eriksson, Sune Uppsatsen "Sambandet : Teknisk Utveckling- Produktivitet- Sysselsättning- Kapitalbehov" (Opublicerat)

Smedberg, Marco (2001): Militär ledning. Från Napoleonkrigen till Bosnienkrisen. Historiska Media

"KEJSAREN"

Uppgiftens mål:

Att precisera begreppen mål, resurser, tidtabeller och styrning på ett särskilt fall.

Uppgiften:

Jag, kejsar Claudius*, kunde räkna på att jag skulle ge mina generaler fria händer under sådana fälttåg som jag beordrade eller bemyndigade dem att företa.

behövde ingen som helst barmhärtighet visas. Så stor skada som möjligt skulle göras på åkrar, byar, städer och tempel, och sådana invånare som inte ansågs värda att föras hem som slavar skulle dödas.

Jag tänkte även bestämma hur mycket reservtrupper som högst fick inkallas och maximiantalet romare som fick stupa i striden.

Jag skulle på förhand och i samråd med generalen besluta expeditionens exakta mål och lämna åt generalen att uppge hur många dagar eller månader han behövde för att vinna målet.

Jag skulle överlåta alla taktiska och strategiska dispositioner på honom och endast begagna mig av min rätt att – om målet inte uppnåtts inom

Jag tänkte endast avgöra huruvida fälttåget skulle ha erövringar till syfte eller vara enbart en straffexpedition.

I det förra fallet skulle all möjlig humanitet visas så snart fienden väl besegrats i striden, minsta möjliga skada skulle åsamkas intagna byar, städer och åkrar, inget vanhelgande av fiendens gudar och inga blodsdåd fick förekomma.

Gällde det däremot en straffexpedition

den uppgivna tiden eller om antalet romerska stupade överskridit det fastställda – personligen komma till krigsskådeplatsen och överta högsta befälet, medförande sådana förstärkningar som jag ansåg behövliga.

(Utdrag ur "Claudius Guden" av Robert Graves)

* Tiberius Claudius Caesar (född 10 f Kr, död 54 e Kr), romersk kejsare